

NOVEMBER

1 P Vsi svet.	16 S Otmar
2 S Ver. duše	17 M 23. pob.
3 M 21. pob.	18 P Odon
4 P Karel	19 T Elizabeta
5 T Caharija	20 S Feliks V.
6 S Lenart	21 C Dar. Mar.
7 O Janez	22 P Cecilija
8 P Bogomir	23 S Klemen
9 S Teodor	24 M 24. pob.
10 M 22. pob.	25 P Katarina
11 P Martin	26 T Silv.
12 T Avrelj	27 S Virgilij
13 S Stanislav	28 O Gregor
14 C Jozafat	29 P Saturnin
15 P Leopold	30 S Andrej

**V 30 dneh
30 števil
za
12 Din**

„GLAS NARODA“
LJUBLJANA -- NEBOTIČNIK

Mesečna naročnina
12 Din, za inozem-
stvo 20 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

Današnja številka vsebuje:

Plebiscit za DN

Zelo živahna seja v Narodni
skupščiniPoneverba in samomor poslo-
vodje tvrdke »Astra« v Ce-
lju

Žrtev najetih morilcev

Rešite zdrave temelje

Naše delavsko zavarovanje

Št. 197 Izhaja vsak dan

V Ljubljani v petek, dne 15. novembra 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I.

Plebiscit za DN

Včeraj se je v Angliji bila pomembna bitka. Angleški narod je bil pozvan, da da bodoči vladi smernice v njeni zunanji politiki. V tem je prav za prav edini, a v tem je tudi veliki pomen včerajšnjih volitev. Svet bo te dni z zanimanjem prebiral rezultate tega svojevrstnega plebiscita angleških volilcev, ki naj za daljšo dobo odloči o zunanji politiki največjega imperija na vsetu, posredno s tem pa o razvoju našega in drugih kontinentov v najbližnji bodočnosti. Ne smemo namreč pozabiti, da vpada volilni intermezzo v Angliji v eno izmed najbolj zapletenih in kritičnih faz povojnega mednarodnega razvoja, ki sta v njej kriza povojnih načel o mednarodnem sodelovanju in zastoj v mednarodni organizaciji dosegla tisto svojo kulminacijsko točko, po kateri je mogoče samo še dvoje: nov polet navzgor po prestani preizkušnji ali — katastrofa.

Pred to alternativo je stal včeraj tudi angleški volilec, ko je s svojim glasom moral določiti osnovne smernice zunanji politiki svoje države. Bolj ko za volitve, je šlo tu za plebiscit. In bolj ko za domačo, interno zadevo, je šlo za odločitev velikega mednarodnega pomena. Nič se ne čudimo, če Angleži sami označajo te svoje volitve za »ženevski plebiscit«, volitve za ženevski pakt ali proti njemu, za sankcije ali proti njim, za mednarodno organizacijo na kolektivni podlagi, kakor odgovarja — v spremenjenem strateškem položaju — vitalnim potrebam britanskega imperija, ali proti njej...

Ni bilo težko uganiti, kako se bo v tem pogledu odločil angleški volilec. Ob znani anketi, ki jo je letos poleti sprožil lord Cecil v okviru angleških društev za DN na vprašanje, ali Angleži verjamejo v DN in ali so pripravljeni podpirati popolno izvedbo pakta v primeru neizvane napada, je izmed 20 milijonov volilcev, kolikor jih šteje Anglija, nad 11 milijonov odgovorilo pritrdilno. Morda ima zato znani publicist George Glasgow prav, ko pravi, da si zunanji svet niti približno ne more predstavljati, kako velika je privrženost angleškega ljudstva do ženevske institucije. Danes mu to verjamemo toliko bolj, ker smo z njim in z drugimi Angleži prepričani, da je zdrava ženevska politika angleške vlade edina mogoča pot britanskega imperija v sedanjem položaju. Razumljivo je zato, da se v vprašanjih angleške zunanje politike nobena izmed obstoječih političnih grupacij v Angliji ni mogla včeraj obrniti na svoje volilce, ne da bi se v svojem programu z vso silo zavzela za brezpogojno podpiranje ženevske institucije.

V tem pa je bil obenem tudi največji paradoks včerajšnjih angleških volitev: Vse, prav vse stranke so se v svojih volilnih programih izrekale za ista zunanje politična načela. Neznatne razlike niso mogle igrati velike vloge. Zato je bila to pot volilna borba opozicije brez prave udarnosti. Spretnosti Hoara in Edena se je prav v zadnjih mesecih posrečilo ubrati take strune v zunanji politiki, da so njih glasovi prijetno odmevali v angleškem ljudstvu. Ne smemo si seveda misliti, da bi navzlic enotnosti pogledov v načelnih zunanje političnih vprašanjih ne bilo manjših razlik v podrobnosti. Tako sta se opozicijski delavski in liberalna stranka v volilni agitaciji močno zavzemali za najostrejšo mere proti Italiji: ne samo za popolno izvedbo ženevskega pakta, marveč tudi za dejanske ukrepe, kakor zaporo Sueškega prekop in prekinitev zveze Italije z njenimi kolonijami. Sprčo energične Edenove in Hoarove akcije v Ženevi pa so tako in podobna gesla izgubila na svoji privlačnosti v neposrednem kontaktu z volilci. Saj je Hoare še pred dvema dnevi, da ni izjavil z vso odločnostjo poudaril, da v zunanji politiki Anglije tudi po volitvah ne bo nobenih sprememb. V teh vprašanjih je torej angleški volilec lahko brez strahu oddal svoj glas zaupanja sedanjim vladi, ki ga je za to konzultirala. Vse drugo je bilo le vprašanje strankarske pripadnosti, predvsem pa strankarske discipline, na katero je v deželi, kakor je Anglija, tudi opozicija z uspehom lahko apelirala. Porast glasov pri socialistični levici (Labour party), ki je v agitaciji lahko izrabila nekaj notranje političnih šlagerjev (brezposelnost!), ne more nikogar presenetiti.

Definitivni rezultati niso še znani. Zdi se pa, da včerajšnje volitve ne bodo pomenile senzacionalnih sprememb v primeri s prejšnjim parlamentom, ki je štel 459 konservativcev, 38 nacionalnih (vladnih) liberalcev pod vodstvom sirja Samuela, 13 vladnih laburistov pod vodstvom MacDonalda, 2 nacionalisti in 1 neodvisnega na vladni strani, 59 laburistov, 30 liberalcev (Lloyd George), 4 neodvisne liberalce, 3 neodvisne

Posveti diplomatov

Skupen ali ločen odgovor Italiji?

Živahni razgovori diplomatov — Ali se situacija čisti?

Pariz, 14. novembra. r. Kakor se je izvedelo, francoska vlada ne bo direktno odgovorila na italijansko noto. Kompetentni politični krogi menijo, da se bo Francija bržkone priključila eventualnemu kolektivnemu odgovoru.

Poučeni krogi zatrjujejo, da iz Londona še ni prispel nikak predlog o kolektivnem odgovoru Italiji na njeno protestno noto proti sankcijam. Pri tem opozarjajo, da bi ta skupni korak lahko samo še poslabšal sedanji položaj. Vsekakor pa bi se moral izvršiti še pred 18. novembrom, ko stopijo sankcije v veljavo, a bi bilo dotlej premalo časa, da se odgovor sporazumno sestavi.

Pariski listi pa vendarle resno računajo s tem, da bodo države, ki so se odločile za izvajanje sankcij proti Italiji, dale skupen odgovor na italijansko protestno noto.

»Petit Parisien« pravi, da sicer še ni bil sprejet nikak definitivni sklep o kolektivnem odgovoru, da pa je zelo verjetno, da se bodo države, ki so članice DN, sporazumele vsaj o tem, kakšen odgovor naj bi dale Italiji, če že ne bo mogoče sporazumno sestaviti odgovora samega. Odgovori bodo v tem primeru po svoji vsebini zelo podobni. Podobno misli »Journal« in »Petit Journal«.

»Figaro« je mnenja, da je težko točno napovedati, kakšen bo odgovor sankcionističnih držav. List meni, da bodo nekatere vlade skušale izkoristiti priliko in organizirati manifestacije sloge in solidarnosti držav, ki so se odločile za sankcije. Če že ne bo mogoče dati Italiji skupnega odgovora, bi morali biti vsaj posamezni odgovori po svoji vsebini istovetni.

Berlin, 14. novembra. AA. Nemški listi sodijo v svojih današnjih komentarjih glede italijanske note proti sankcijam, da bo Anglija gotovo nastopila za kolektivni odgovor vseh prizadetih držav na to noto.

Laval — Cerutti

Pariz, 14. novembra. r. »Matine« poroča o včerajšnjem sestanku italijanskega poslanika Ceruttija z ministrskim predsednikom Lavalom. Italijanski poslanik je dal francoskemu ministrskemu predsedniku pomirjevalne izjave o italijanskih represalijah proti sankcijam. List trdi, da je italijanska vlada splošna nameravala prepovedati uvoz francoskega blaga, da pa je sprčo protesta francoskega poslanika v Rimu, prepoved v zadnjem hipu umaknila.

Laval je danes sprejel tudi britanskega poslanika Clerka in konferiral z njim o italijansko-abisinskem sporu. Doznavajo se, da sta govorila o odgovoru na italijansko noto.

Mussolini — de Chambrun

Rim, 14. novembra. AA. Francoski poslanik de Chambrun je imel včeraj daljši sestanek z Mussolinijem. Po informacijah agencije Havas so uradni italijanski krogi izjavljali, da se je na tem sestanku proučila politična situacija. De Chambrunov razgovor z Mussolinijem dokazuje v enakih meri kakor sestanek angleškega poslanika Drummonda z italijanskim ministrskim predsednikom, da so London, Pariz in Rim v stalnem stiku.

Mussolini — Drummond

Italijanski politični krogi ne pričakujejo nobene izpremembe angleške zunanje politike radi današnjih volitev. Pač pa polagajo italijanski politični krogi velike upe v razgovore med Mussolinijem in angleškim poslanikom v Rimu Drummondom. Prepričani so, da bodo samo ugodni rezultati teh razgovorov lahko odstranili nesoglasja med Italijo in Veliko Britanijo.

Vatikan in spor

Vatikan, 14. novembra. AA. Čeprav skuša sveta stolica do skrajnosti ohraniti nevtralnost

laburiste in 6 neodvisnih poslancev v opoziciji, skupno tedaj 615 politikov v razmerju 513:102, torej z ogromno vladno večino 411 glasov.

Včerajšnje volitve so to razmerje gotovo precej spremenile v prid opoziciji, dasi na podlagi dosedanjih rezultatov točnih števil še ni mogoče postaviti. Močno verjeten se zdi samo napredki laburistov pod vodstvom majorja Attleea, ki si bo z njim utrl pot za bodoče volitve.

Za notranjo presojo včerajšnjih volitev pa ni brez pomena, kar je na njih predvečer zapisal o volilnem razpoloženju znani »Time and Tide«: »Liberalci so v glavnem zavrgli stališče svobodne trgovine, socialisti so zavrgli socializem, ki je ostal samo še načelo, konservativci pa že zdavnaj niso več konservativni... Vsi podpirajo samo še DN.«

v italijansko-abisinskem sporu, se prizadeva, da praktično olajša nalogo italijanski vladi, naloge, ki je v sed. časih posebno težka. Cerkvene oblasti so izdale seminarjem in kolegijem navodila, da vpoštevajo ukrepe, ki jih je izdala fašistična vlada za gospodarsko obrambo. Ob enem je pozvala duhovnike in prelato, da zaženo propagando med verniki in jih prepričajo o absolutni potrebi teh ukrepov ter opozore na

dolžnosti, ki jih imajo kot državljani do obrambe države pred sankeijami. Enake ukrepe so izdali tudi voditelji posameznih redov, zlasti glede nabave živeža. Vatikanski prebivalci, ki kot državljani posebne države niso podvrženi sankeijam proti Italiji, so spontano izjavili, da se odpovedo blagu, ki prihaja iz takih držav, ki so pristale na sankeije.

Položaj v Afriki

Previdna taktika italijanske armade

Asmara, 14. novembra. Po informacijah poročevalca agencije Havas prodira vojska generala Grazianija na južni fronti po zelo dobro premišljenih načrtih. Običajno zavzemajo najprej motorizirane kolone nekaj ozemlja, zlasti vodnjake, ki jih obkrožajo in vztrajajo ob njih, dokler ne prispe ostali del vojske. Oddelek vojske se utabori okrog vodnjaka, drugi oddelek pa sledijo motorizirani koloni, ki prodira dalje proti severu. Tako vojski nikoli ne ostanejo brez straže. Sprčo izredno velikega števila tovornih avtomobilov in drugih transportnih sredstev italijanskim vojakom nikoli ne zmanjka hrane. Vojaki prejemaajo zjutraj črno kavo in kos kruha, opoldne juho z makaroni ali čim drugim, sir ali mleko ter kruh. Med 17. in 18. uro imajo večerjo. Hkratu dobijo po tri decilitre vina, ter po enega ali dva litra vode. Iz higienskih razlogov dajejo vojakom tudi mnogo citron.

De Bono v Makali

Rim, 14. novembra. AA. Vrhovni poveljnik italijanske vojske general De Bono je včeraj prispel v Makalo, kjer bo proglasil, da je mesto z vso deželjo prišlo pod oblast italijanskega kralja.

Ubežnik pripoveduje...

London, 14. novembra. (Reuter). Iz Sueza poročajo, da je prispel tja neki delavec iz Sirije, ki je bil zaposlen pri gradnji cesti v Eritreji. Mož je zbežal in se je 30 dni klatil po Eritreji, nazadnje pa je prišel v egiptski Sudan. Izjavil je, da je meseca avgusta z drugimi delavci, ki so jih Italijani najeli v Beirutu, zbežal. Prejemali bi morali po 12 šterlingov na mesec, hrano in stanovanje. Ko pa so prispeli v Masavo, smo morali ležati na goli zemlji pod milim nebom. Dajali so nam zelo malo hrane, delati pa smo morali po 12. mesto po štiri ure na dan, kakor smo se dogovorili. Tedaj smo se uprli

in nismo hoteli delati. Miličniki pa so nas okovali in zaprli. Nazadnje smo morali popustiti in so nas spet spravili na delo. Grozili so nam, da nas bodo bičali. Končno se nam je posrečilo, da smo zbežali iz Asmare. Prehodili smo peš vso pot od Asmare do Kasala v Sudanu. Ponoči sem se običajno zatekel pod streho eritrejski domačinov.

Reuterjevo poročilo

London, 14. novembra. Agencija Reuter poroča: Danes ni bilo še nikakih vesti o bojih na severni in južni fronti, razen nekaj brzokavk o manjših akcijah italijanskih letal, ki so izvršila, kakor običajno, razne izvidniške polete. Italijani so se pričeli v jugozapadni Tigri utrjevati. Močnejše utrdbe gradijo zlasti na ozemlju severno reke Takaze. Hkratu je v gradnji več cest.

Abesinci so sedaj na severni fronti koncentrirali 120.000 vojakov, pričakujejo pa iz Desija še več novih oddelkov.

V ogadenski deželi prodirajo italijanski motorizirani oddelki polagoma proti Džidžigi. Zasedli so nekaj vodnjakov. Prodirajoče tanki in oklopne avtomobile ščiti letalstvo, ki neprestano bombardira posamezne vasi in naselja. Letala tudi zelo ovirajo koncentracijo abesinske vojske, ki se pripravlja na velike borbe med Džidžigo in Hararjem.

Z italijanske strani so bile potrjene vesti o zavzetju Dagabura in Sasabane, ki jih Abesinci, kakor znano, demantirajo.

Iz Addis-Abebe poroča Reuterjev poročevalac, da sta davi dve italijanski letali bombardirali Dagabur in Gžidžigo. V Dagaburu sta bili ranjeni dve osebi. Poročilo iz Hararja potrjuje to vest.

Poročevalec v Asmari je sporočil po radiu, da general Graziani v ogadenski deželi polagoma prodira in osvaja predvsem vodnjake, da bi omogočil predvsem redni promet med zaledjem in fronto.

Veliki nemiri v Egiptu

Resolucija egiptskih nacionalistov proti Angliji in njeni politiki v Egiptu

Kairo, 14. novembra. a. Pokret proti izjavi angleškega zunanje ministra Hoara, ki se je izrazil proti popolnemu uveljavljanju egiptске ustave iz leta 1923, se vedno bolj širi. Včeraj je prišlo v posameznih mestnih okrajih Kaira, pa tudi na deželi, do hudih neredov in nemirov. V bližini bolnišnice Kasrela se je zbralo okrog tri tisoč demonstrantov, ki so napadli policijo. Demonstranti so na policijske organe celo streljali. Nekaj etražnikov je bilo ranjenih. Nato so demonstranti v povorki odkorakali pred palačo ministrskega predsedstva ter zahtevali, naj se Egiptu tedaj brez vsake umejitve nastavi iz leta 1923. Tedaj so proti demonstrantom nastopili večji oddelki policije. Množica se je morala nazadnje umakniti. Neki policijski agent, ki je mislil, da mu preti življenjska nevarnost, je zgrabil za revolver in oddal nekaj strelcev na demonstrante. V mestnem okraju Dahuru je imela policija hud boj z demonstranti, ki so jo obmetavali s kamenjem in steklenicami. V tem spopadu je bilo ranjenih več demonstrantov.

Kakor poročajo iz Kaira, nemiri se vedno niso penehali. Dosedaj je bilo ranjenih 47 policijskih organov in okrog 50 civilistov. Med ranjenimi policisti je tudi neki angleški policijski inspektor. Ranjen je bil tudi predsednik vrhovnega delavskega sveta Hamdi beg šefar, ki je obenem eden izmed voditeljev valdistov.

Zahteve nacionalistov

Vodja valdistične stranke je imel včeraj na nekem zborovanju, ki se ga je udeležilo okrog 20.000 ljudi, velik protestni govor proti Angliji. Na zborovanju je bila sprejeta resolucija, v kateri zahtevajo egiptski nacionalisti med drugim:

1.) da egiptski narod takoj prekine vsako sodelovanje z Anglijo;

2.) da vlada v znak protesta proti angleškemu vmesovanju v egiptске notranje razmere poda ostavko;

3.) da se vladi v parlamentu in izven njega takoj odpove vsaka materialna in moralna pomoč, če ostavke ne poda in

4.) da se vsaka vlada, ki bi sodelovala z Anglijo, smatra za narodnega sovražnika.

Govor predsednika nacionalistične stranke, kakor resolucija, ki je bila sprejeta na zborovanju, je izzvala veliko pozornost v vseh političnih krogih in jo komentirajo kot dva izredno važna momenta v razvoju egiptске notranje politike.

Ruski poslanik v Bruslju

Bruselj, 14. novembra. AA. V Bruslju je prispel včeraj novi ruski opolnomočeni minister Rubinin. V bližnjih dneh ga bo kralj sprejel v nastopno avdijenco.

Vremenska napoved

Novi Sad: Prevladovalo je vedro na vzhodni polovici in na Primorju, a oblačno v Dravski, Savski, Vrbaski in Drinski banovini. Nekaj dežja je bilo samo v okolici Sphla. Temperatura brez večjih sprememb, najnižja 0°C — 3°C.

Napoved za danes: Vedro, suho vreme, malo hladnejše morda v severovzhodnih krajih. Solnce vzhaja ob 6.34, zahaja ob 16.10.

Dunajska napoved: V nižinah še megleno in oblačno vreme, mogoče se bo zjasnilo. V višinah jasno in nekoliko hladnejše.

Današnja seja Narodne skupštine

Seja je bila tako živahna, da je moral predsednik sejo prekinuti za 20 min. — Pri volitvah v odbore za zakonske predloge je zmagal klub vladne večine

Beograd, 14. novembra. b. Za danes ob 10. uri dopoldne je bila sklicana seja Narodne skupštine, ki pa je bila otvorena šele ob pol 12. uri. Današnji seja, ki ji je predsedoval dr. Čirić, so prisostvovali tudi predsednik kr. vlade dr. Stojadinović, ministri dr. Korošec, dr. Spaho, dr. Vrbanić, Djura Janković, dr. Kaludjerić, dr. Miškulin in Mirko Komnenović. Pred prehodom na dnevni red je dal predsednik parlamenta sledečo izjavo:

»V zvezi s včerajšnjim govorom nar. poslanca Milenka Miljutinovića in v namenu, da bi se Narodna skupština pomirila, stoji predsedništvo Narodne skupštine na razpolago in poziva slehernega gospoda nar. poslanca, da ga skupno zasliši, če ima ali če hoče dati o tem kaka pojasnila.« Ob velikem protestu opozicije, je sekretar Mustafa Mulalić prečital zapisnik včerajšnje seje Narodne skupštine. Nato je prečital sekretar tudi nekatera obvestila o konstituiranju stalnih skupščinskih odborov, o ostavkah nekaterih narodnih poslancev na položaje predsednika občin.

Interpelacija poslanca dr. Fuxa

Nar. poslanec dr. Riko Fux in tovariši so vložili na prosvetnega ministra Dobrovoje Stoševića interpelacijo v zadevi razrešitve prvega namestnika staroste Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije g. Engelberta Gangla kot člana banovinskog šolskega odbora. Ob čitanju interpelacije so nastali na strani opozicije protesti proti temu ukrepu.

Razpoloženje v zbornici je postalo čedalje bolj zaostreno. K besedi se je prijavil zemljoradniški poslanec Voja Lazić, da bi govoril o kršitvi poslovnika Nar. skupštine. Predsednik Čirić poziva govornika, da govori k stvari in mu končno odvzame besedo ob vsesplošnem hrupu, ki je nastal v zbornici, tako na strani opozicije, kakor na strani vladne večine. Čujejo se različni vzkliki. V zbornici nastane napeta atmosfera. Predsednik Čirić zopet povzame besedo in izjavi: »Izjavo, ki sem jo dal v začetku seje, sem dal na pristanek — to posebej poudarjam — gospodov šefov opozicijskih klubov. To sem storil iz razloga, da vnesem v skupščino pomiritev, ki je po včerajšnjem incidentu potrebna.«

Prekinitev seje

Ker se poslanci ne pomirijo, marveč nadaljujejo z izpadi, prekinita predsednik Čirić sejo. Poslanci so prenesli preprij iz zbornice na hodnike in v vežo pred zbornično dvorano. Povsod se čujejo vzkliki, protesti in grožnje. Šele polagoma se ozračje pomiri in na zvonjenje skupščinskega zvonca, poslanci zopet vstopajo v dvorano.

Volitve v zakonodajne odbore

Seja se je po 20. minutah zopet nadaljevala. Predsednik Čirić preide na dnevni red: Volitve v posebne zakonodajne odbore, ki imajo nalogo, da proučijo načrt zakona o gospodarskih zadrugah, o prestopkih, načrt trgovinskega zakona, predložitev mednarodnih dogovorov in sporazumov ter sprememba § 19. poslovnika reda Narodne skupštine. Za vse odbore se je volilo po 21 članov in prav toliko namestnikov. Nato se je prešlo na glasovanje.

Ob 3. uri popoldne je predsednik Čirić objavil sledeče rezultate:

Lista g. Mite Dimitrijevića (vladna) je

dobila za odbor, ki bo proučil zakonski načrt o gospodarskih zadrugah, 160 glasov in 12 odbornikov. Od slovenskih poslancev je na tej listi izvoljen dr. Andrej Veble, kot namestnik pa dr. Koce. Lista Voje Djordjevića (opozicija) 123 glasov, 9 odbornikov. Od slovenskih poslancev je izvoljen Ivan Prekoršek. Za odbor, ki bo proučil trgovinski zakon, je dobila vladna lista dr. Branka Nikolića 159 glasov in 12 odbornikov. Od teh slovenski poslanec Josip Benko. Opozicijska lista Ivana Mohorića 121 glasov in 9 odbornikov. Od slovenskih poslancev je izvoljen Ivan Mohorić. Za odbor, ki bo proučil zakonski načrt o prestopkih, je dobila vladna lista dr. Živka Susića 160 glasov in 12 odbornikov, od slovenskih poslancev pride v odbor dr. Veble, kot namestnik Karel Gajšek. Opozicijska lista dr. Ivekovića 121 glasov in 9 odbornikov, od Slovencev pride kot odbornik dr. Ivan Jančić, kot namestnik dr. Riko Fux in Rajko Turk. Za odbor, ki bo proučil mednarodne konvencije, je dobila vladna lista dr. Tomaševića 160 glasov in 12 odbornikov, med njimi dr. Fran Semrov, kot namestnik Pevec Rudolf. Opozicijska lista dr. Antona Novčana 123 glasov in 9 odbornikov, med njimi dr. Novčan in dr. Lovrenčić, kot namestnik pa dr. Janžeković. Za odbor za spremembo poslovnika je dobila vladna lista Dragiše Cvetkovića 160 glasov in 12 odbornikov, med slovenskimi poslanci ni na tej listi izvoljenih. Opozicijska lista dr. Lovrenčića je dobila 122 glasov, izvoljen je dr. Lovrenčić. Lista ima 9 odbornikov.

Predsednik dr. Čirić je za tem sejo zaključil s pozivom, da se odbori v teku po-

poldneva konstituirajo in izjavil, da bo prihodnjo sejo sklical pismeno z dnevnim redom: določitev dnevnega reda.

Plenarna seja Nar. del. kluba in Jugosl. kluba

Beograd, 14. novembra. b. Danes popoldne ob 6. uri se je pričela plenarna seja Narodnega delovnega kluba, kateri je prisostvovalo 30 nar. poslancev. Seja je predsedoval dr. Ivan Lovrenčić. Na tej seji se je obravnavalo o splošni politični situaciji in o bodočem delu v stalni in zakonodajni odbor.

Danes popoldne se je vršila tudi plenarna seja Jugoslovenskega kluba pod predsedstvom g. Bogoljuba Jevtića.

Demanti sestanka Davidović — Uzunović

Beograd, 14. novembra. b. Z ozirom na današnje vesti, ki jo je prinesel beograjski dnevnik »Vreme«, da sta imela včeraj dopoldne sestanek bivša predsednika vlade g. Ljuba Davidović in Nikola Uzunović, je danes g. Ljuba Davidović to vest odločno demantiral.

Narodna skupščina za ponesrečence na Radli

Beograd, 14. novembra. b. Predsednik Narodne skupštine je na intervencijo nar. poslanca g. Karla Dobriška naklonil 5.000 Din kot pomoč za ponesrečence pri avtobusni nesreči na Radli (prevajalski srez).

Albanski poslanik o odnošajih med Jugoslavijo in Albanijo

Beograd, 14. novembra. AA. Albanski poslanik v Beogradu Rauf Fico je sprejel poročevalca agencije Avale in mu dal to izjavo o najnovijih mednarodnih dogodkih in o razmerju med obema državama:

Mi smo zvesti Društvu narodov, a v zvezi temu nismo mogli glasovati za sankcije, predlagane v Ženevi proti Italiji, državi, ki sodeluje z 80 odstotki v naši zunanji trgovini. Razen teh važnih gospodarskih zvez, ki so, kakor lahko sami vidite, življenjskega pomena za nas, smo z Italijo zvezani še z zavezniško pogodbo, podpisano leta 1927. na temelju popolne enakopravnosti obeh pogodbenic. Ta pogodba je obrambnega značaja in zato predstavlja orodje mednarodnega mira. Zato tudi Albanija ni mogla glasovati za gospodarske sankcije proti Italiji, toda to njeno stališče v tem vprašanju ni v nobenem primeru in v nikakoli obliki navzkriž z njenim dosedanjim zadržanjem in z njenim stališčem do visoke mednar. ustanove v Ženevi.

Glede na vesti, ki so izšle v jugoslovenskih, pa tudi v drugih tujih listih o nekih kreditih, ki jih je italijanska vlada dovolila italijanski družbi za gospodarsko in industrijsko povzdigo Albanije, je alban. poslanik dejal med drugim:

Tudi jaz sem bral te vesti, in podčrtati želim: čeprav je resnica, da imamo te kredite, in čeprav so res na razpolago družbi »Svea«, ni albanska vlada pri tej zadevi prav nič zainteresirana. V tej stvari so že izšli razni demantiji v naših listih, in tudi naš zunanji minister je pred kratkim o vseh tej zadevi podal uradno izjavo. Isto velja tudi za glasove, ki so govorili o neki mobilizaciji in oboroževanju nekaterih

delov našega obrežja s strani albanske vlade. Vse te vesti so brez sleherne podlage in kraljevsko poslanstvo v Beogradu, a prav tako tudi vlada v Tirani, sta jih že zavrnila.

Na vprašanje o politično-gospodarskem razmerju med Albanijo in Jugoslavijo je albanski poslanik dejal:

Naše politično razmerje z Jugoslavijo je prijateljsko in pristržno. Najboljši dokaz vani je to, in to ste tudi sami videli, da sem pred nekaj časa osebno mnogim jugoslovenskim osebnostim izročil visoka odlikovanja mojega vzvišenega vladarja. Res, med našima državama ne obstoji nič črnega na belem v tem pogledu, to je pa tudi dokaz, da se nimamo drug na drugega v ničemer priljubljeni.

Glede našega gospodarskega razmerja govore pa najboljše številke. Albanija je uvozila iz Jugoslavije leta 1932. za 1.562.000 zlatih frankov blaga, leta 1933 za 1.438.000 in leta 1934. za 1.134.000 zlatih frankov. V Jugoslavijo je pa izvozila leta 1932. 55.026, leta 1933. za 158.302 in leta 1934. za 211.000 zlatih frankov. V prvih šestih mesecih t. l. je Jugoslavija izvozila v Albanijo za 277.000 zlatih frankov blaga, uvozila ga je pa za 47.000 frankov. Kakor vidite, je jugoslovenska trgovinska bilanca z Albanijo aktivna. Da uravnotežimo naš trgovinski promet, smo 20. decembra 1933 podpisali trgovinsko pogodbo. Njeni rezultati po moji sodbi še niso zadosti zadovoljivi. Dobra volja obstoji na obeh straneh in upam, da se nam bo v bodočnosti posrečilo, da jo še bolj pokažemo, zlasti pa da uravnotežimo gospodarsko razmerje med našima dvema državama.

Kopalnice Ilirija

Po soglasnem sprejemu vseh predlogov se je pa pričela ostra debata zaradi prošnje SK Ilirije, da ji mestna občina odstopi zemljišče, kjer stoji društveno kopalnice. Poročevalac g. Ivan Tavčar se je za predlog vsestransko zavzel in poudarjal mecenatske žrtve idealnega inženjerja Bloudka, ki je v splošno koristno podjetje vložil skoraj 3.400.000 Din. Moralna dolžnost je, da zemljišče, ki nima nobene resnične vrednosti, dobi SK Ilirija brezplačno. Za predlog so se v daljših govorih posebno zavzemali podžupan Jare in občinski svetniki gg. Rupnik, dr. Bohinj, Kosem in dr. Cepuder. Podžupan je poseben o. zarjal na obveze mestne občine, ki so ji nastale z zakonom o obvezni telesni vzgoji, ko bo morala mestna občina žrtvovati še ogromne vešte za sport. Ostro so pa govorili proti klanjanju mestnega sveta občinski svetniki gospodje Urbas, Frelj, Dachs, inž. Pavlin in doktor Modic, ki so opozarjali, da je najboljša jamstvo za kopalnice Ilirije, če zemljišče ostane mestna last.

Končno je zmagal predlog finančnega odbora z dodatnimi predlogi, ki mestni občini jamčijo močan vpliv na vodstvo kopalnice v sanitarnem in higienskem pogledu, nadalje pa tudi jamstvo, da bo kopalnice dogovorno mestni občini vedno na razpolago za vse obveze iz zakona za telesno vzgojo. SK Ilirija mora vzdrževati obratovanje brezplačno v smislu zahtev mestnega fizikala, poleg tega se pa mora društvo tudi zavzeti, da zemljišče v primeru prenehanja SK Ilirije ne pride v privatno last, temveč v last društva z enakimi nameni. Proti takemu servitutu na zemljišču je glasovalo 10 občinskih svetnikov, vsi ostali so bili pa za podaritev zemljišča SK Iliriji pod naštetimi pogoji.

Sanacija SMD

Največje zanimanje današnje seje sta vzbudili točki 3. in 4. dnevnega reda, t. j. sanacija bilance maloželezniške družbe in pa splošna sanacija Splošne maloželezniške družbe.

Poročevalac dr. Oton Fettich se je v obširnem ekspoziju bavil s sanacijo bilance maloželezniške družbe za leto 1934. ter poudarjal, da znaša deficit za leto 1934. 2.408.000 Din. Predlagal je, da se črta za leto 1934. anuiteta SMD, saj je dobila MOL od SMD staro remizo z vsemi pripadajočimi poslopi. Nato čita predloge za sanacijo bilance in priporoča, da glasujejo občinski svetniki za njegov predlog.

K debatli se je prvi oglašil občinski svetnik Seunig, ki je v daljšem govoru kritiziral delo MZD in ugotovil, da znaša primanjkljaj oziroma izguba 8 milijonov dinarjev. Zlasti je grajal, da MZD ni izvršila nobenih odpisov. Poročevalac dr. Fettich je odgovarjal občinskemu svetniku Seunigu, da hoče prav za prav konkurz MZD, čemur pa občinski svetnik Seunig ugovarja. (Na galeriji pa je nekdo dejal, da bi bil konkurz edina zdrava rešitev.)

Končno je dal predsednik dr. Ravnihar predlog poročevalca na glasovanje ter je bil predlog sprejet proti glasovom občinskih svetnikov Rebecka, Seuniga in Urbasa.

Po glasovanju je imel zopet obširen referat o sanaciji MZD poročevalac dr. Fettich, ki je pojasnil načrt sanacije družbe. Predvsem je poudarjal, da bi bilo treba dolg MOL spremeniti v delniško glavnicu, Siemens je znižal obresti na 5%, dočim Pokojniški zavod obrestni še ni znižal. Sanacija je vsekakor potrebna, ker preide MZD z letom 1941. itak v roke MOL. Občinski svetnik Soss predlaga, naj se napravi točen sanacijski načrt, v katerem bodo sodelovali strokovnjaki in naj se ta točka preloži na eno prihodnjih sej. Občinski svetnik dr. Subić kot član upravnega odbora MZD se pridružuje izjavam dr. Fetticha in predlaga, da se njegov načrt sanacije sprejme. Podžupan prof. Jare predlaga, da se izposluje pri PZ znižanje obrestne mere, kakor je to storila tvrdka Siemens.

Po sklepni besedi poročevalca dr. Fetticha se je prešlo na glasovanje ter so glasovali za predlog občinskega svetnika Sossa 4 občinski svetniki, proti predlogu dr. Fetticha trije, za predlog podžupana Jare pa vsi občinski svetniki.

Nato je poročal predsednik finančnega odbora občinski svetnik Tavčar o zakupu mestnega lovišča, o odkupu zemljišča za novo projektirano cesto v svetokrižkem okraju. Oba predloga sta bila soglasno sprejeta. Prav tako so bili soglasno sprejeti predlogi o izplačilih iz letošnje proračunske rezerve, nato odpisi na mestnih lišnih davcih, o odpisu na navršljivih delih inženjerja Accetta, o odpisih na najemninah in o prenosu kredita za nabavo desinfekcijskega materiala.

Občinski svetnik inž. Pavlin je nato poročal o sklepih tehničnega odbora, ki so bili vsi soglasno sprejeti, potem pa je bila seja ob 20.30 zaključena in se bo nadaljevala v petek ob 17.

Avdijenca našega poslanika pri Nj. Vel. kraljici

Bukarešta, 14. novembra. AA. Rador poroča: Nj. Vel. jugoslovenska kraljica Marija je danes sprejela v avdijenci poslanika kraljevine Jugoslavije dr. Ninka Perića in njegovo gospo.

Ban dr. Natlačen na Dolenjskem

Novo mesto, 14. novembra. Danes ob pol devetih se je g. ban odpeljal iz Metlike proti Novemu mestu. Na meji metliškega in novomeškega sresa so sprejeli g. bana sreski načelnik dr. Maršič, dr. Veble, gasilci na konjih in velika množica ljudi, ki so spremili g. bana do Novega mesta.

Ob 10. se je g. ban pripeljal v Novo mesto, ki je bilo v zastavah. Pred sreskim načelnikom so ga sprejeli zastopniki oblasti in uradov, deputacije šolske župe, gasilci in zastopniki raznih prosvetnih, kulturnih in človečanskih društev in ustanov. V imenu uradov je g. bana pozdravil župan g. Pavšič, nato se je pa ban odpeljal na sresko načelnstvo, kjer je sprejemal deputacije in stranke. Jutri se ban dr. Marko Natlačen vrne z inspekcijskega potovanja v Ljubljano.

Osebnosti

Beograd, 14. novembra. b. Postavljen je za pomočnika komandanta vojnega okruha v Požarevcu podpolkovnik Dic Vlačav, za vršilca dolžnosti komandanta I. divizije 32. art. polka kapetan I. kl. Golob Divizije. — Premješčen je na realno gimnazijo v Celje dr. Pavel Strmšek, dozdaj direktor nepopolne gimnazije v Murski Soboti.

Zadnje vesti

Abesinci z zasede napadli Italijane in jih pobili

Pariz, 14. novembra. AA. Havas poroča iz Addis-Abebe, da so Abesinci blizu Makale iz zasede napadli nek velik italijanski transport in ga zaplenili, spremljaajoče vojske pa pobili.

Priznanje uspehov

Pariz, 14. novembra. Havasov posebni dopisnik poroča iz Hararja:

Iz dejstva, da italijanski komunike št. 44 omejuje samo dogodke na tigrejskem bojišču, sklepajo v tukajšnjih krogih, da Italijani tiho priznajo abesinske uspehe v Ogađenju.

Kralj Jurij se vrača

London, 14. novembra. n. Danes ob 11. je odpotoval iz Londona Nj. Vel. grški kralj Jurij. Na postaji so se od grškega vladarja poslovili Nj. kr. Vis. angleški prestolonaslednik princ Waleski, vojvoda in vojvodinja Yorška, vojvoda in vojvodinja Kentska, Nj. kr. Vis. jugoslovenska kneginja Olga, člani grške kraljevske rodbine, člani grškega odposlanstva iz Aten, člani grške kolonije v Londonu, predstavniki diplomatskega zbora in zastopniki držav Male antante in Balkanske zveze.

Seja mest. sveta ljubljanskega

Računski zaključek Mest. hranilnice odoben — Ustanovitev občinske bolnišnice — Zračna zveza Solnograd — Celovec — Ljubljana — Zagreb — Sušak — SK Ilirija je dobila zemljišče, kjer stoji njeno kopalnice, v dar

Ze polna galerija je kazala, da bo današnja občinska seja razpravljala o perečih vprašanjih. V svojem poročilu se je mestni predsednik g. dr. Vladimir Ravnihar predvsem spominjal dostojnih svečanosti ob obeltnici smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I., ki mu je ves občinski svet stoje trikrat zaklical »Slava!«. Nadalje je župan govoril tople nekrologe bivšemu ministrskemu predsedniku dr. Voji Marinkoviću, predsedniku češkoslovaškega parlamenta Bohumu Bradaču, bivšemu dubrovniškemu županu Mičeviću, kiparju Ganglu, Matevžu Hartmanu, bivšemu občinskemu svetniku Jožetu Rutarju in občinskemu uslužbenemu Rudolfu Estu, kotniku Antonu, Fortiču Valentinu ter Indu Antonu. Ves govor so občinski svetniki poslušali stoje. Nadalje se je župan spominjal proslave Davorina Jenka in judenburške slovesnosti.

Zračna zveza Jugoslavija — Avstrija

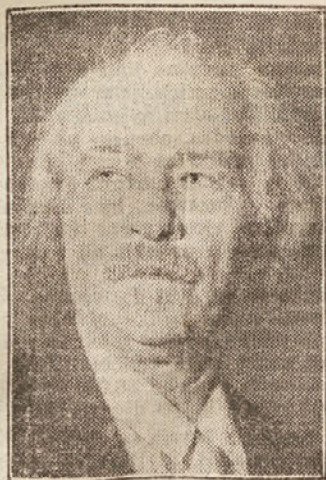
Važno je bilo poročilo o tujski prometni konferenci v Celovcu, kjer je mestno občino zastopal mestni svetnik g. Rado Hrihar in je bila sklenjena zračna zveza Avstrije in Jugoslavije na ta način, da bi namestu dosedanje proge Dunaj — Gradec — Zagreb bila uvedena nova zračna zveza Dunaj — Gradec — Celovec — Ljubljana — Sušak s priključno zvezo od Celovca do Solnograda, ker bi z njo Ljubljana dobila direktno zvezo preko Solnograda v zapadne države, preko Dunaja pa na sever in vzhod, ter tako postala važno križišče mednarodnih linij. Župan je omenjal strelske tekme in kongres Jadranske Straže.

Za mestno bolnišnico

Nato je pa poročal še o nekaterih manjših stvareh in končno podal poročilo, da mestna občina hoče ustanoviti mestno bolnišnico, ker mora k splošni bolnišnici na leto prispevati 600.000 Din, ki te vsoti pa lahko pride še prispevek za žensko bolnišnico v znesku 200.000 dinarjev, a za skupno vsoto 800.000 Din bi mesto že lahko samo vzdrževalo bolnišnico s 100 posteljami.

Sanacija Mest. hranilnice

Ko je zavrnil tudi kritiko včerajšnjega »Slovenca« o sklicanju seje z nujnostjo vseh vprašanj dnevnega reda, je načelnik finančnega odbora g. Ivan Tavčar priporočal odobritev računskega zaključka Mestne hranilnice in Kreditnega društva Mestne hranilnice za leto 1934. Debatle so se udeležili občinski svetniki gosp. Jare, Frelj in Dachs, ki so predlagali, naj mestna občina stori vse, da dobi od države 35.000.000 Din, ki so potrebni za sanacijo Mestne hranilnice. Sprejet je bil tudi predlog mestnega svetnika g. Frelja, naj Mestna hranilnica stopi takoj v dogovor z ostalimi denarnimi zavodi, da se obrestna mera za hipotekarna posojila zniža od 1. januarja 1936 dalje vsaj za toliko, kolikor se je znižala obrestna mera za vloge, a amortizacijska doba naj se raztegne na čim daljšo dobo. Občinski svetnik g. Rado Hrihar je kot predsednik Mestne hranilnice opozarjal, da akcija za pridobitev omenjene vsote še ni propadla, vendar naj pa mestno predsedstvo stori vse, da se stvar čimprej uredi.

Slavni poljski pianist Paderewski, ki je bil rojen 18. novembra 1860. Prihodnji pone-
deljek bo torej 75 let star. Pred svetovno
vojno je bil v Ameriki, kjer si je pridobil
svetovno slavo. Po vojni se je vrnil na
Poljsko. Izvolili so ga celo za poljskega mi-
nistrskega predsednika in zunanjega mini-
stra 1. 1919. Kmalu je pa odločil te časti
in se vrnil v Ameriko.

Cdmevi

Spričo aktualnosti angleških volitev se nam
zdi primerno, da na tem mestu predložimo našim
čitateljem osebnost konservativnega premijerja
Stanleya Baldwinja, kakor jo vidi znani an-
gleški publicist Wickham Steed: Stanley
Baldwin se zdi mnogim uganka. V mnogočem
je preje pesnik kot politik in ima na sebi več
moralnega filozofa kot strankarskega moža.
Samega sebe se smatra za zelo enostavnega,
v resnici pa je suptilen prav do zvitosti.
»Stanley Baldwin je zvit in dober, se je pred
kratim izrazil o njem neka angleška dama,
ki ga dobro pozna. Nekega izmed njegovih ko-
legov pa je označila za »zvitega in hudobne-
ga«. Dobrota in nesebičnost pa... sreča so
Baldwinja več kot enkrat rešile iz težavnih po-
lozajev, v katerih bi celo »bolj prebrisane«
podlegli. In Baldwin je dovolj uravnotežen,

Baldwin

da zna svojo srečo prav uporabiti. Prezira re-
toriko, je pa sam govornik izredne enostav-
nosti in sile, ki navidezno neumetniško, v res-
nici pa s popolno umetniško dovršenostjo
»glasno misli«. Ni zaman bratranec Rudyarda
Kiplinga in nečak slavnega slikarja Bar-
ne-Jonesa... Lahko bi ga smatrali za prepro-
stejšega in grobejšega angleškega »junkera«, ka-
terega največja želja obstoji v tem, da redi
najboljše svinje in sredi podeželskega miru
kadi svojo pipico. Je Anglež po rojstvu in po
vzgoji, toda njegov stari oče je bil po mate-
rini strani neki MacDonald, slavni škotski
pridigar, njegov stari oče po očetovi strani
pa izvira iz Walesa. Kri pa se kaže. Nikoli
se ni navaden človek 12 let vodil konse-
rativne stranke, nikdar ni bil navaden človek
trikrat angleški premijer. Kako so konse-
rativci — ali kakor jih imenuje: »Tories«
— prišli do tega, da so prav njega spre-
jeli za svojega voditelja? S častjo in laska-
njem so mu prigovarjali, da je edini zares
pravi liberalec v spodnji hiši...

Celje

□ Ljudsko vseučilišče. »Narodno socialisti-
čnavoročje v Nemčiji« bo naslov predavanja,
ki ga bo imel v ponedeljek 18. novembra ob
20. v risalnici deške meščanske šole znani
pedagog in mladinski pisatelj prof. Gustav
Šuš in Maribora.
□ Umrla sta v bolnišnici v sredo 13. t. m.
42 let stara Rihter Antonija, žena trg. sluge
v Celju, in Gorjup Ivana, 67letna občinska
reva iz Vojnika. N. v. m. p!
□ Nogomet. V nedeljo 17. t. m. bo na igri-
šču pri Skalni kleti ob 14.30 tekma med
ISSK Maribor : SK Atletik.
□ Slikar, ki slika z nogo Aleksander Klein
bo jutri 16. t. m. otvoril razstavo slik, katera
bo v dvorani mestne hranilnice. Slikar Alek-
sander Klein je vojni invalid ter je prepoto-
val že ves svet razen Avstrije.
□ Obrtniški dan 1. decembra bo proslavila
podružnica društva jugosl. obrtnikov v Celju
tudi letos na svečan način. Dopoldne se bo
vršila v Narodnem domu proslava, kjer bo
prečitana primerna tozadevna poslanica; na-
stopil bo tudi tamburaški zbor in mladinski
odsek društva. Po mestu se bodo prodajale
prazniku primerne značke.
□ Strel v glavo. Preteklo nedeljo ob 17.15
uri sta se sprla 31letni posestniški sin Konec
Franc s Polene pri Konjicah in tovarniški
delavec Josip Bobik iz Zreč, kateri je pred
gostilno Markša v Konjicah v hudi jezi po-
tegnil iz žepa samokres ter brez pomisleka
ustrelil Konce Franca v glavo. Strel je bil ja-
ko nevaren, vendar je še Konec ostal pri
življenju ter je v celjski bolnišnici.

Poneverba in samomor poslo- vodje celiske tvrdke „Astra“

Z ženo je skočil pri Hvaru s peči ne v morje — Truplo njegove žene
še iščejo

S Hvara poročajo, da je pri Sv. Nedelji iz-
vršil samomor neki mlad par, ki je skočil s
40 m visoke pečine v morje. Truplo samomo-
rilca so našli, dočim truplo njegove družice še
iščejo. Vzroki samomora niso znani. O tem tra-
gičnem dogodku poročajo s Hvara sledeče:

Pred dvema dneva je kmet Grabešič pri
Milni našel moško truplo, katerega je razbur-
kano morje vrglo na kopno. Obveščeni orožniki
so ugotovili, da je utopljenec Riko Fink, urad-
nik v Zagrebu, rojen leta 1904 na Dunaju. Ugo-
tobili so nadalje, da je Fink prišel na Hvar
21. oktobra z neko mlado žensko, katero je pri-
javil kot svojo ženo Teo, rojeno leta 1910. Na-
stanila sta se v hotelu Kovačič, kjer sta ostala
dva dni. Nato sta se pa napotila peš v Staro-
grad. V hotelu sta pustila svoj kovčeg. Ker se
lastnik ni vrnil, je komisija kovčeg odprla, v
njem pa so našli samo perilo in obleko. Po po-
pisu hotelirja, je najden utopljenec identičen s
Finkom.

Ko je Fink z ženo odšel s Hvara, se je po-
javil 24. oktobra pri Sv. Nedelji, kjer se je na-
stanil pri kmetu Matijaniču. 28. oktobra sta
zapustila Sv. Nedeljo in rekla Matijaniču, da se
vračata na Hvar. Pred odhodom je Fink kmetu
dal 200 Din, njegova žena pa je podarila Ma-
tijaničevu hčerki Fanci zlat medaljon s kri-
žcem, katerega si je vzela z vratu, srebrno kro-
no, svilene nogavice, nekaj parfuma in drugih

ženskih potrebščin. Pred odhodom je Fink za-
pisal kmetu tudi svoj naslov: Fink Riko, Zagreb,
Gunduličeva ulica 15.

Po vsem tem je bilo jasno, da sta Fink in
žena izvršila samomor. Orožniki so preiskali ves
teren v okolici Sv. Nedelje in našli v nekem
gozdiču pogorišče, kjer sta si nesrečneža za-
kurila, preden sta izvršila obupno dejanje. Nad
tem mestom se dviga kakih 40 m visoka pečina,
morje pa je tu zelo globoko. Vse kaže, da sta
se na tem kraju Fink in žena odpočila, nato pa
se s pečine vrgla v morje. V Finkovem žepu so
našli samo tovarni list. Sodijo, da je truplo le-
žalo že 10 do 15 dni v morju in je že razpadalo.
Po izjavi hotelirja Kovačiča s Hvara je Fink go-
voril nemški in slabo hrvaški, njegova sprem-
ljevalka pa nemški in slovenski, po čemer je
orožništvo na Hvaru sodilo, da je bila ženska
Slovenka. Zagrebška policija je takoj ugotovila,
da Riko Fink ni nikoli stanoval v Gunduličevi
ulici 15.

To življenjsko tragedijo pa pojasnjuje poro-
čilo, katerega je prejel večer »Glas naroda« od
svojega poročevalca v Celju. Sporočil je, da sta
pred tedni pobegnili poslovodja in njegova žena
podjela »Astra« v Celju. Policija ju ni mogla
izslediti. Podatki orožništva s Hvara pa dokazu-
jejo, da sta nesrečneža, ki sta izvršila samomor
s peči »ri Sv. Nedelji poslovodja tvrdke »Astra«
in njegova žena, ki sta pobegnili s 16.000 Din.

Žrtev najetih morilcev

Dol. Lendava, 14. novembra.

V nedeljo, 10. novembra, je bil zavrato
umorjen 52letni posestnik iz Gaberja Stefan
Kepe. Ker je bila Martinova nedelja, je šel
v svoje vinske gorice. Bil je dobre volje. V
svojo klet je povabil še 45letnega konjača
Franca Vaša, 23letnega Stefana Huzjana in
18letnega Stefana Sečkarja. Ko je z njimi
pil in pel, gotovo ni slutil, da so njegovi
gostje tudi njegovi morilci. Ko se je ob še-
stih zvečer napotil domov, so ga omenjeni
trije v bližini mesta napadli. Sečkar in
Huzjan sta ga zavrato od zadaj s kolom
udarila po glavi s tako silo, da se je Stefan
zrušil na tla. Tu sta ga bila po glavi tako
dolgo, da sta mu razbila lobanjo. Izstopili
so mu možgani. Tako zverinskega umora že
dolgo ni bilo v našem kraju.

Spretnosti naših orožnikov — posebno gg.
Ipavcu in Kremžarju, gre hvala, da so bili
tako izsledeni morilci. — Že pred leti je
bil izvršen na Stefana Kepeja napad z na-
menom ga spraviti s sveta. Strel iz mo-

rilne puške mu je poškodoval eno oko. Kro-
gla sama je obitala v očesni duplini. Osumljeni
napadalec je zbežal v Ameriko. Že takrat so
ljudje dolžili Kepejevo ženo, da je ona najela
napadalec.

Po deseturnem zaslišanju na orožniški
stanici sta v ponedeljek zvečer priznala
Sečkar in Huzjan, da ju je Vaš podkupil
in sicer jima je obetal za umor 2000 Din.
Za vso zadevo pa tiči tudi sedaj Kepejeva
žena — v resnici prava žena-vrag. S tro-
jico morilcev je bila večer tudi ona areti-
rana in predana sodišču. Dočim priznava
Sečkar in Huzjan zločin, ga Vaš in Kepe
Terezija zanikata. — Oba sta po njunem
zadržilu nedolžna, čeprav ju obtežuje ljud-
ska govorica.

Uboji se množe. Letošnje vino je pač vse-
mu temu krivo. V Lakošu, ki se drži Ga-
berja, komaj 10 minut od umorjenčevega
doma umira neki mladi posestnik, ki je
postal žrtev nočnega napada neke pijane
druhal. Treba bo železne pesti.

upravitelj iz Dornave, je posodil svoje kolo
dijaku Mauhu Francu, ki se je odpeljal po
opravku v Ptuj. Ko je odšel za kratek čas
na pošto ter pustil kolo pred postnim po-
slopijem, mu ga je med tem časom nekdo
odpeljal. Kolo je znamke »Kosmus«, tov.
številka je 510703, evid. št. pa 84378. Kolo
je še prav dobro ohranjeno in je vredno
Din 1.500.

Pri cvrtju loja se je opek. 19letni me-
sarski vajenec Tomanič Jožef, uslužben pri
mesarskem mojstru Weisensteinu v Ptuj,
je cvrl loj, pri tem pa se mu je vnelo v
kolu ter se je močno opek. po desni roki.

Kamnik

Predavanje! V sredo se je vršilo v prostori-
h Narodne čitalnice predavanje, pod naslo-
vom: »Korčula in Oretič«. Predavalec s ski-
optičnimi slikami je bilo zelo zanimivo in pri-
kupno podano. Predaval je g. Janežič, dolgo-
letni predsednik Nar. čitalnice, v nameri da
s tem da iniciativo za ciklus predavanj za
poširitev delovanja v čitalnici. Dvorana je
bila nabito polna, tako da je kamniška jav-
nost jasno dokazala, s kakšimi simpatijami
spremlja požrtovalno delovanje odbora.

Zagorje

Obrtno-trgovsko nadaljevalna šola je pri-
čela letošnje šolsko leto 2. sept. Pouk traja
9 mesecev. Šola ima 3 letnike obrtne in 1
letnik trgovsko-nadaljevalne šole. V prvi let-
nik se je vpisalo 17 učencev in 6 učenek; v
drugi letnik 14 učencev in 10 učenek; v tretji
letnik 14 učencev in 7 učenek. V trgovski pa
9 učencev in 16 učenek. Skupaj je vseh učen-
cev in učenek 93. Pouk se vrši na topliški šoli,
kjer poučujejo učitelji zagorske in topliške
šole.

Osebnosti. Nameščena je bila v Toplicah
pri Zagorju učiteljica gđc. Kelsivar Mara.
Poučuje na Lokah. Prometni uradnik na za-
gorski postaji g. Arhar je premeščen na po-
stajo Zidani most.

Kino Triglav. Predstave se vrše redno vsak
teden v soboto in nedeljo vsakokrat ob 7. uri
zvečer. V soboto, 16. in v nedeljo 17. t. m.
predvajamo popularni film »Don Juan«. V
nedeljo popoldne ob 4. uri je matinea za
otroke: Silly simfonija-Miki Miška in njeni
doživljaji. Znižane cene!

Trebnje

Znak časa! Prihodno Martinovo nedeljo
bodo trebanjski mesarji nudili odjemalcem
govedino po Din 5— za kg. Z napovedano ce-
no Din 5— za kg hočejo mesarji preprečiti
klanje živine po vaseh, saj je znano, da po-
koljejo na škodo mesarjev kmetje za marti-
novno nedeljo mnogo živine. Pa pravijo kmet-
je, da bodo to pot obrnili na 4 Din, če treba
tudi na 3 Din! Res prehuda konkurenca, ki
je spričo težkega položaja kmetov in mesar-
jev popolnoma odveč!

KINO UNION

Telefon 22-21

Danes ob 16., 19.15, 21.15

Vesela imena
Veseli filmi
Veseli boste tudi Vi,
če si danes ogledate film

Igra z ognjem

Paul Hörbiger, Trude Marlen, Elka Brink

Ne zamudite, danes je neprekinjeno
zadnjikrat

Predprodaja vstopnic od 11—12.30 in
od 15. ure dalje.

Premiera burke „Animator“

Kino Sloga predvaja od jutri naprej
sijajno filmsko burko »Animator«. Dve uri
smeha, zabave, razvedrila in osvežujočega
užitka pri lepih slagerjih skladatelja Hansa
Maya, je zajamčenih vsakemu, ki si bo ogle-
dal ta film, kajti že dolgo pogrešani Fritz
Schulz v glavni vlogi, poleg njega še Feliks
Bressart, Tibor Halmay in temperamentna
Rosy Barsomy spravijo v smeh najbolj res-
nega človeka.

In kaj je »Animator«? »Animator« je mož,
ki je zlasti danes potreben vsakemu trgovcu.
Je duša in desna roka trgovca, vzbuja raz-
položenje med kupujočim občinstvom, odprav-
lja krizo in gospodarsko stisko. »Animator-
ja« bi moral imeti vsak trgovec. Da se pre-
pričate kakšne sijajne uspehe ima dober »Ani-
mator«, pridite v kino Sloga in videli boste
uspehe! Prvega ljubljanskega »Animatorja«
v osebi popularnega Fritza Schulza je spre-
jela v svoje podjetje uprava kina »Sloga«. Trgo-
vci, industriji, podjetniki! V Vašem
lastnem interesu je tedaj, da posetite kino
Sloga in se prepričate kako velikega pomena
za Vas je »Animator«.

Za tujko »Animator« nimamo danes še
primerne slovenskega izraza. Zato razpisu-
je uprava kina Sloga nagradni natečaj in po-
deli kot prvo nagrado 200 Din v gotovini ter
še dvoje tolažilnih nagrad tistemu, ki ji pove
pravi slovenski izraz za tujko »Animator«. Slovenski izraz pa mora seveda pomeniti isto
kot tujka »Animator« v filmu. Pogoji za po-
delitev nagrad so naslednji: Pri vseh pred-
stavah filma »Animator« od jutri do torka
20. t. m. dobi vsak posestnik filma pri bla-
gajni kina Sloga poleg vstopnice še prazen
listek v kuverti. Po ogledu filma napiše na
listek izraz, ki ga smatra za najboljšega v
slovenščini, priloži svojo vstopnico kot dokaz,
da je videl film in napiše svoj poklic in točen
naslov. Zadejleno kuverto vrže potem v po-
sebno, v čakalnici nameščeno skrinjico (na-
biralnik), ali pa jo pošlje po pošti ali osebno
na upravo kinematografa do srede 20. t. m.
Ta dan se sestane namreč posebna strokovna
žirija, sestavljena iz slovnice, pisateljev in
režiserjev, ki bo proučila doposlane odgo-
vore in predlagala ter določila izraz za besedo
»Animator«. V primeru, da dobi uprava
kino več enakih predlogov, ki bi bili upravi-
čeni do nagrad, bo odločal žreb.

Narodno gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri

15. nov., petek: Bratomor na Metavi. Go-
stovanje v Celju. Izven.

16. nov., sobota: Bratomor na Metavi.
Red C.

17. nov., nedelja ob 15. uri: Direktor
Čampa. Izven. Znižane cene; ob 20. uri:
Otroci. Premiera. Izven.

Opera

15. nov., petek: zaprto.
16. nov., sobota: Netopir. Izven. Globoko
znižane cene od 30 Din navzdol.
17. nov., nedelja: Aida. Debut gđne Ka-
rene. Izven.

Šentjakobsko gledališče

Začetek ob 20.15.

16. nov., sobota: Skandal pri Bartlettov-
vih (Vzorni soprog).

17. nov., nedelja: Skandal pri Bartlettov-
vih (Vzorni soprog).

200 Din v gotovini

in še nekaj tolažilnih nagrad

podelimo

tistim, ki nam povedo najboljši slovenski izraz
za besedo »Animator«. Slovenski izraz mora
imeti isti pomen, kot ga ima tujka

„Animator“

v filmu »Animator«, ki se bo predvajal
od jutri naprej

v kinu Slogi

Čitajte in razširjajte

»Glas naroda«!

Gospodarstvo

Rešite zdrave temelje

Dolenjsko gospodarsko pismo

Dolenjski kmetje preživljajo težke čase. Vprašanje je ali vzdržijo ali klonejo, kar bo usodno vplivalo tudi na celokupno naše gospodarstvo in na stanje naših trgov in mest, ki so vedno navezane na dobro ali zlo usodo vasi, ki je edino merodajna za presojo našega življenja sploh. Kdor pozna pobilje dolenjskega kmeta, pazno spremlja njegov boj za obstanek, mora ugotoviti, da kmet ne zdržno propada v svojem gospodarstvu, da je zadolžen in da mu preti popolna obubožanost. Izredno lepa in solčna letinja jesen je omogočila, da so kmetje postorili vse in je letošnji pridelek v glavnem pod streho. Letina je v vsakem pogledu boljša kakor lanskega, kljub temu pa kaže Dolenjska žalostno jesensko sliko, ker ni moglo vnovčiti pridelkov vsaj po zmerni ceni. Z manjšimi izjemami krajevnega značaja je letina dobra in so zadovoljivo obrodila žita, ugoden je bil tudi pridelek krompirja, krme, vinske gorice pa so dale vse, kar so pač mogle, tako da je imel Sv. Martin obilo posla s krstom vina, ki je letos po kakovosti in količini naravnost odlično. Kakor je na eni strani letina zadovoljiva, tako pa so vse te dobrote ugodne letine na drugi strani prišle ob veljavno pred žalostnim dejstvom sramotno nizkih cen. Ta pojava je za dolenjskega kmeta usodnega značaja. Pridelki se prodajo v brezenje, še huje pa je, ker se blaga sploh ne more vnovčiti za nobeno ceno!

Zavoljo dobre letine so se kmetje nadejali, da jim letos ne bo treba z družinami vred zopet trpeti pomajkanja, kakor par let prej, da ne bo spet mukala lačna živina po hlevih in krillili lačni prasci v svinjaki in da bo poleg vsega ostajalo še za prodajo, ki naj bi pripomogla do tako krvavo potrebnih sredstev za obleko in obutev, za plačilo davkov, blaga, obresti že zapadlih zavarovalnih premij in drugega najnujnejšega.

Toda kmetovalci so se kruto zmotili v svojih računih. Nemogoče cene kmetijskih pridelkov so poltopale vse nade in nastopili so hudi

čas, ki z vso neizprosno trka na vrata kmetijskih hiš. Stradati sicer letos dolenjskemu kmetu ne bo treba. Udarjen pa je tembolj po drugi strani, ko je uničena vsakršna donosnost njegave domačije, ki ga kljub ugodni letini le obremenjuje. Glavni vir kmetovih dohodkov je bila v teh krajih vsa povojna leta živina. Letos nima nobene cene. Zrejeni prašiči, ki so se na primer lanske leto v tem času prodajali od 7 do 7-50 ali pa celo 8 Din za kg žive teže, letos nimajo nobene cene. Nobene cene, gospod urednik, kajti ljubljanski trg, kjer so Dolenjci vsako leto prodali ogromno prašičev, je letos prenatrpan od drugih, večina s hrvatskimi prašiči. Oni redki prekupčevalci, ki sploh še kaj kupujejo na Dolenjskem, plačujejo največ po 4 Din za kg. Pa še prositi je treba prekupčevalca, da blago kupi, saj je prašičev dovolj, cena pa pada. Ali je potreben k temu primere trgovine s prašiči na Dolenjskem še komentar? Menda ne. In takih je v teh krajih še vse polno. V splošnem pridelki nimajo niti zmerne cene. Brez haske se tako uničuje del našega narodnega premoženja in zmanjšuje donosnost naše sirmošne grude. Važen vir dohodkov je bila na Dolenjskem večših tudi druga živina. Za prodano tele se je prejšnje čase obula vsa družina. Danes vrže tele komaj par sto dinarjev. S parom volov je plačal gospodar davke, obresti dolgovi in zavarovalnino. Danes poje za davke od hiše do hiše ruže. Za obresti ni denarja, zavarovalnina ni plačana in večina naših kmetij je v nevarnosti, da v primeru požara sploh ne bodo dobile zavarovalnine. Najtrdejša osnova naših kmetij se ruši v svojih temeljih. In cene krompirja, žitu, vinu? Za vino nudijo 2-50, za najboljši eviček do 3 Din za liter. Radi slabe cene bi kmet raje pokladal krompir in žito živini. Pa kaj, ko ta zopet nima nobene cene, tako da nima danes kmet iz težavnega, odnosno iz obupnega položaja, nobenega izhoda in izgublja vero v samega sebe.

Naše delavsko zavarovanje

V torek 12. t. m. je bila seja ravnateljstva OUZD, na kateri se je razpravljalo o proračunih za leto 1936. Na proračunski seji so se obravnavale poleg proračunov še druga važna vprašanja administrativnega značaja in zadeve zdravstvene službe v delavskem zavarovanju.

Proračuni za leto 1936 se v bistvu ne razlikujejo od onih za leto 1935. Dobrodoči so proračunani na podlagi povprečnega staleža zavarovancev 83.000. Povprečna dnevna zavarovana meja je za leto 1936 predvidena z Din 22—, torej nekaj nižje, kakor za leto 1935. Dobrodoči so predvideni z Din 39.650.000. Materialni izdatki so bili tekom zadnjih let že tako okrnjeni, da pri teh ni več mogoče skrlati brez nevarnosti za dobro poslovanje.

Na upravne stroške je predviden kredit po odbitku dohodkov iz tega naslova Din 7.206.700. Za vzdrževanje ambulatorijev znašajo potrebščine Din 1.164.000—. Kredit za laično kontrolno bolnišnico znaša Din 734.700—. Potrebščine ambulatorijev za lečenje zob znašajo 400.600— dinarjev. Lastne fizikalne in kopalniške naprave v Ljubljani izkazujejo potrebščino Din 877.800, v Mariboru pa Din 516.000—. Stroški samouprave so proračunjeni na Din 456.800—; v tej vsoti so zaporedni stroški za volitve delegatov in za glavno skupščino, ki znašajo Din 362.370—. Brez teh stroškov znaša potrebščina samouprave Din 94.430—.

Iz proračuna o proračunu je bilo posneti, da je vprašanje sanacije socialnega zavarovanja neodložljivo. Brezbriznost v tem pogledu bi povzročila ogromno škodo neposredno zavarovancem in tudi narodnemu gospodarstvu.

Za sanacijo bolniškega zavarovanja prihajajo v poštev še druge možnosti, katere je ravnateljstvo OUZD do dobra pretreslo in sklenilo: 1. Predvsem, da se breme sanacije porazdeli enakomerno na vse vrste zavarovanja, t. j. bolniško zavarovanje, zavarovanje za slučaj nezgode, pa tudi na Delavsko zbornico in Borzo dela. 2. Investicijska politika nezgodnega zavarovanja se mora prilagoditi današnjim razmeram s tem, da se zniža obrestna mera. Na ta način bo mogoče znižati najemuino v hišah, ki so bile zgrajene iz teh sredstev. 3. S tem v zvezi se morajo znižati tudi oskrbnine v lastnih sanatorijih, ki so bili zgrajeni ali nakupljeni iz sredstev nezgodnih kapitalov. 4. Obrestna mera za obveznosti nasproti nezgodnemu zavarovanju se mora znižati od 6% na 5%. 5. Odškodnine, ki jih je dolžno nezgodno zavarovanje dati bolniškemu zavarovanju za vršenje poslov v prenešenem delokrogu naj bodo določene v golem odstotku, ki obsegu teh poslov odgovarja in neodvisno od poslovanja centrale in ostalih krajevnih organov. Skupna odškodnina ne sme biti nižja, kakor je bila določena v

prvotnem statutu. 6. Primanjkljaji pasivnih okrožnih uradov naj se pokrivajo iz prihrankov, ki se zbirajo pri osrednjem uradu. Okrožne urade, katerim manjkajo pogoji za finančno ravnanje naj se priključijo življenja zmožnim enotam. 7. Podvzeti je treba korake, da se ukine za nosilce socialnega zavarovanja pobiranje posebnega gradbenega prispevka, ki se pobira od oskrbnin III. razreda v banovinskih bolnišnicah Dravske banovine. Ker je ta prispevek določen za zidanje banovinskih bolnišnic, je upravičeno zanimanje, koliko je teh sredstev že nabranih, koliko je od teh sredstev investiranih, oziroma kako se nalagajo. 8. V sedaj veljavni lekarniški taksi je spreminiti najbolj kričeče postavke in jih prilagoditi razmeram na farmaceutičnem trgu. 9. Zdravniško službo je treba ekonomizirati in izboljšati, zlasti v podeželju, kjer ordinira še več zdravnikov vpokojencev iz javnih služb. 10. Načeti je vprašanje, kako poenostaviti poslovanje pri okrožnih uradih ter prilagoditi pravilnik o nabavi trgovinščin načelom. S tem in z ostalimi reformami v smeri pocenitve poslovanja naj se bavi posebna komisija strokovnjakov. 11. Osrednji urad se naproša, da kot nosilec zavarovanja podzame vse v doseg, da se zopet vpostavi v državni proračun subvencija, kakor je predvidena v zakonu o zavarovanju delavcev, ter da stopi zopet v veljavo poštniška prostost in davčne olajšave. Obdavčenja objektov, zlasti zdravilišč, ki služijo delavskemu zavarovanju je v zadnjih letih doseglo slo in stolisnoce dinarjev, zaradi pogrešne razlage zakonitih določil. Novelizacija teh določil je nujno potrebna, da se socialno zavarovanje obvaruje škode. 12. Posojila na hipoteke iz sredstev nezgodnega zavarovanja naj se v naprej dovoljuje tudi zasebnikom, ki nudijo primerno jamstvo in ne samo občinam, mestom in banovinam. Tozadavni pravilnik naj se prilagodi onemu Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani. S tem v zvezi se sklone priporočiti Osrednjemu uradu, da od prvih razpoložljivih sredstev za leto 1936, ki pridejo v poštev kot posojila v Dravski banovini stavi na razpolago večjo vsoto banovini za zidanje bolnišnic v Ljubljani. 13. Določbe § 11. zakona o zavarovanju delavcev naj se novelizirajo razmeram primerno. Dotlej naj se pri reševanju regresnih slučajev vpoštevajo olajševalne okolnosti, ki izpodbijajo zlonamernost. 14. Ugotovi se kol nujno potrebno razširjanje pokojninskega zavarovanja na vse one nameščence, ki danes z ozirom na ozkostrana določila temu zavarovanju niso podvrženi. 15. Kot neodložljivo smatra sejo uvedbo zavarovanja za starost, onemoglost in smrt, dalje zavarovanje proti nezaposlenosti in zakon o minimalnih mezdah.

skladu z uredbo o zaščiti kmetijskih kreditnih zadrug dovolilo hranilnici in posojilnici v Preserju r. z. z n. z. odlok plačil za 3 leta od 18. oktobra 1935 dalje za dolgeve, nastale pred 24. novembrom ter obrestno mero za stare vloge v višini 2%. Zaščita je bila odobrena nadalje Hranilnici in posojilnici v St. Janžu in sicer z odlogom plačil za 6 let od 16. oktobra 1935 dalje za dolgeve, nastale pred 18. aprilom t. l. in obrestno mero za stare vloge v višini 2%, enako je odobren odlog plačil za 6 let od 16. oktobra 1935 dalje za dolgeve, nastale do 11. marca t. l. Posojilnici v Vojniku.

— Licitacija za gradnjo prvega odseka ceste Ljubljana—Kranj. Kr. banska uprava razpisuje drugo pismeno ponudbeno licitacijo za gradnjo sodobnega cestišča z asfaltnim be-

tonom in drobnimi kockami na državni cesti št. 2 od km 617.470 do km 618.403. Ta licitacija se razpisuje v roku 20 dni po naročilu gradbenega ministrstva za 7. december ob 11. v prostorih oddelka za gradnjo državne ceste Ljubljana—Kranj v Ljubljani, Kongresni trg 1.

— Kontingent za izvoz grozdja v Nemčijo. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu obvešča izvoznike grozdja, da je Nemčija dovolila naknadni uvozni kontingent 40 vagonov svežega grozdja iz naše države.

— Uvozne carine za maslo v Avstrijo. Avstrijsko ministrstvo financ je s svojo uredbo od 6. t. m. odredilo uvozne carine za maslo, in sicer 10 zlatih kron za 100 kg sirove svinjske masti in 25 zlatih kron za svinjsko slanino in 30 zlatih kron za 100 kg netopljene svinjske masti.

— Elektrifikacija Slovenije. Banska uprava v Ljubljani je izdelala velik načrt za elektrifikacijo vse Slovenije. Po tem načrtu se predvidevajo stroški za elektrifikacijo okroglo 70 milijonov Din. S temi stroški bodo postavljali predvsem daljnovodi in transformatorske postaje.

— Novi Pullmanovi vagoni. Glavno ravnateljstvo državnih železnic se je pogodilo s tvornico vagonov v Brodu za zgradbo 10 Pullmanovih vagonov v vredosti 1.5 milijona Din. Vagoni bodo služili v brzem mednarodnem prometu.

— Paroplovne družbe za atlantski promet so te dni zasedale na konferenci v Newyorcu, kjer so razpravljali spor zaradi neobjavljene konkurence nemških paroplovnih družb, ki uporabljajo za blagovni prevoz iz Evrope v Ameriko blokirane nemške marke. Med posameznimi družbami se je zadnji čas razvila silna konkurenca, tako da nekatera pretijo celo z znižanjem prevozne tarife za 60%.

— Nemčija prepovedala izvoz nekaterih sirovin. S posebno uredbo je nemška vlada prepovedala izvoz nekaterih glavnih življenjskih potrebščin in industrijskih sirovin. Med življenjskimi potrebščinami je prepovedala izvoz vseh vrst jedilnih masti, olja in krompirja. Od industrijskih sirovin pa je v glavnem

prepovedan izvoz sirovin tekstilne industrije, železne in kovinske in industrije kavčuka. K tej prepovedni uredbi pripominja nemška vlada, da sedanja kontrola nad izvozom nima trajnega značaja nemške trgovinske politike, temveč da bo veljala samo dotlej, dokler bodo vlade na svetovnem tržišču sedanje izredne razmere.

Borzna poročila

DEVIZE

Ljubljana, 14. novembra. Amsterdam 2974'58 do 2989'17, Berlin 1756'08—1769'95, Bruselj 739'72—744'78, Curih 1424'22—1431'29, London 215'13—217'19, Newyork 4345'72—4382'04, Pariz 288'57—290'01, Praga 181'19 do 182'30, Trst 354'32—357'40.

Curih, 14. novembra. Beograd 7—, Pariz 20'26, London 15'1425, Newyork 307'625, Bruselj 51'98, Milan 24'9250, Madrid 41'98, Amsterdam 208'8750, Berlin 123'65, Dunaj 56'40, Stockholm 78'10, Oslo 76'10, Kopenhagen 67'60, Praga 12'73, Varšava 57'85, Atene 2'90, Carigrad 2'45, Bukarešta 2'50, Helsingfors 6'6725, Buenos-Aires 0'8350.

VREDNOSTNI PAPIRI

Zagreb, 14. novembra. 7% invest. posojilo 75 den., Vojna škoda 354'50—356'50—358, dec. 355—357—359, 4% agrarne obveznice 43—46, 7% Blerovo posojilo 71—71'50—70'50, 8% Blerovo posojilo 81—82, 7% posojilo hipot. banke 76—80, 6% beglučke obveznice 62—63, Agrarna priv. banka 230 den., Dunaj-Zagreb 855—865—860, Dunaj-Beograd 863'63—853'63, Grčija-Zagreb 29'25 bl., Grčija-Beograd 29'85—29'15, Priv. klir. London-Zagreb 244'95—246'55 do 245'75, Priv. klir. London-Beograd 246'80—245'20, Priv. klir. Madrid-Zagreb 599—609—604, Priv. klir. Madrid-Beograd 600 povpr., Trboveljska 110 bl., Sečer Osijek 128 bl.

BLAGOVNO TRŽIŠČE

Novi Sad, 14. novembra. Otrubi: bački, spremski in banaški juta vreča 83—86, bački juta vreča ladja 84—86. Ostalo neizpremenjeno. — Tedenca neizpremenjena. Promet srednji.

Sokolstvo

70letnica smrti ustanovitelja Sokolstva br. Jindřicha Fügnerja

Poleg br. dr. Miroslava Tyrša bo za vedno zapisano z zlatimi črkami v zgodovini slovanskega Sokolstva ime prvega staroste br. Jindřicha Fügnerja, katerega 70. obletnico smrti se spominja danes vse slovansko Sokolstvo. V najtežjih časih avstrijskega absolutizma leta 1862. je sklical Fügner 16. februarja ustanovni občni zbor »Praškega Sokola«, na katerem je bil soglasno izvoljen za prvega starosta. Po njegovi izvolitvi je začel vladati v telovadnem društvu bratski in narodni duh. Že koncem meseca marca istega leta je sklical prijateljski sestanek, kjer je bil ob splošnem navdušenju sprejet njegov predlog, naj se člani med seboj kot bratje tikajo. Kajti Sokol je imel biti po Fügnerjevih besedah »društvo složnih, niti po političnih nazorih, niti po veri razdvojenih bratov, bogat je imel biti brat onemu, komur je usoda naklonila manj, kdor dela z duševnimi močmi v korist domovine, je imel biti iskren brat onemu, čigar roke krasijo žulji poštenega dela.«

Fügner je delal in delal samo za češko Sokolstvo, smatrajoč ga za narodno vojsko svojega naroda. Krempko mu je stal ob strani br. dr. Tyrš s svojim izvrstnim vaditeljskim zborom. Žal se je pričelo zdravje br. Fügnerja v jeseni leta 1865. krhati, pa tudi gnotne razmere so podkopavale njegovo zdravje. Toda kot mož trdne volje je premagal tudi to nerazpoloženje. Dne 20. oktobra 1865. se je še udeležil odkritja spomenika Čelakovskemu na olšanskem pokopališču, dokler ni naposled legel. Katastrofa se je naglo blizala in edina priča smrti dragega prvega staroste je bil sam br. dr. Tyrš. Dne 15. novembra 1865. je prenehalo biti zlato sokolsko srce prvega staroste br. Jindřicha Fügnerja.

Mrtvo truplo Fügnerjevo so položili na mrtvaški oder v telovadnici Praškega Sokola. Na visokem katafalku je ležal obdan od častne straže 12 Sokolov mrtvi starosta. Naval na telovadnico je bil ogromen, še večji pa na dan pogreba. Na zadnji poti ga je spremljalo takorekoč ves češki narod. Na grobu je govoril član odbora br. dr. Edvard Gregar. Njegov govor je izval veliko žalost vseh navzočih. Bilo je vsega konec.

Danes počiva prvi starosta br. Fügner v skupnem grobu z br. dr. Tyršem na olšanskem pokopališču. Njegovemu svetlemu spominu se klanja ob 70letnici njegove smrti vse slovansko Sokolstvo. Slava prvemu starosti in ustanovitelju Sokolstva br. Jindřichu Fügnerju!

J. H.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petina vsota 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakih. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

ČINOVNİK vešč vseh pisarniških del, perfektni knjigovodja tudi kartoteke bilancist, popolnoma samostojen, korespondent za slovansko, srbohrvatsko, nemško, italijansko in francosko, dober kalkuliratelj in administrator v neodpovedani službi, želi ugodnejšega mesta. Informacije prvovrstne. Gre eventuelno tudi izven Ljubljane. Cenj ponudbe pod »Dobrober namestnik« na upravo lista.

VLOŽNO KNJIŽICO do Din 10.000— Ljubljanske kreditne banke, kupim. Ponudbe pod »Ljukreba« na upravo lista.

PRODAM DECIMALNO TEHTNICO po nizki ceni. Naslov v upravi »Glasa naroda«.

Zima, dež, mraz...
Obleke, plašče
A. & E. Skaberné
Ljubljana

Naročajte
„Glas
naroda“!

Zahvala

Ob bridki izgubi mojega iskreno ljubljene soproga, gospoda

VALENTINA FORTIČA

se ne morem vsakemu posebej zahvaliti za izraze sočutja, poklonitev cvetja in vencev. Vsem skupaj najiskrenejša hvala.

Ljubljana, 14. novembra 1935.

ZOFIJA FORTIČ in ostalo sorodstvo.

Gospodarske vesti

— »Službeni list« št. 91 od 13. t. m. objavlja: Ukaz o sklicanju senata. — Ukaz o sklicanju Narodne skupščine. — Razglas o razpisu volitev občinskega odbora za občino Jezica. — Odločbo o sejnihskih in tržnih pravicah v srezu brežiškem. — Izpremembo v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju Dravske banovine. — Razne objave iz »Službenih novin«.

— Občina Zavrč, srez Ptuj razpisuje pragmatično mesto občinskega delovodje-pripravnika. Izobrazba: 4 razredi srednje ali njej enake strokovne šole. Varščina Din 5.000— Prošnje je vložiti pri občini do 10. decembra. — Hranilnici in posojilnici v Preserju odobrena zaščita. Ministrstvo za kmetijstvo je v

K trboveljskemu sestanku dobrovoljcev

Do nedeljskega sestanka vseh dobrovoljskih organizacij, ki se je vršil v Trbovljah, je privlelo spoznanje, da razcepljene organizacije ne morejo izpolniti svojega programa. Mnogi naši najboljši, ki so v svojem idealizmu in goreči ljubezni do domovine prostovoljno pograbili za puško, da so branili našo narodno last in da so zagotovili današnje meje Jugoslavije, nimajo v tej državi, za katero so tvegali svoje življenje, niti najmanjših pogojev z svoj obstoj. Izvršujoč svoj socialni program, morajo dobrovoljske organizacije predvsem poskrbeti, da pribore priznanje dobrovoljstva vsem, ki so se iz svojih notranjih plemenitih nagibov postavili v bran, ko so bile v nevarnosti naše severne meje. Vsem tem ljudem je domovina dolžna, da jim zagotovi skromno, vendar gotovo eksistenco. Zato, da je to težko delo. Tako so dobrovoljske organizacije regionalnega značaja spoznale, da morejo to perečo vprašanje rešiti le skupno v tesni povezanosti. Na trboveljskem sestanku je prišla tako do izraza enodusna volja po združitvi. Načelno so se vsi delegati brez vsake debate izjavili za zedinjenje. Tudi nihče ni ospiral Zagreba, kot bodoči sedež skupne organizacije. Določitev Zagreba za sedež glavnega odbora je zelo posrečena. Prevečkrat moramo priznati, da naše narodno-obrambno delo ne ustreza niti najnujnejšim potrebam. Temu bo vzrok tudi dejstvo, da onstran Kolpe in Solle ni zavesti o potrebi takega dela in se s tem poslom bavi izključno le Slovenija, če izzamemo nekaj društev Jugoslovanske Matice in kako podružnico C. M. D. na jugu (n. pr. v Splitu), ki pa tudi združuje le tam naseljene Slovence. Zveza Maistrovih borcev in Legija koroških borcev pa imata tudi narodnoobrambni program, ki ga bo morala prevzeti nova organizacija. Tako bo vstopil tudi Zagreb s svojim glavnim odborom v narodnoobrambno akcijo. To bo za našo severno še vedno ogroženo mejo pridobitev.

Edina težava, ki ovira združenje, so imena naših društev. Na eni strani Zveza Maistrovih borcev zbira le one, ki so se borili v četah generala Maistra, medtem ko Legija koroških borcev združuje one, ki so se bojevali na Koroškem. V bistvu ni med enim in drugim nobene razlike. In vendar ne sprejemo na pr. koroškega dobrovoljca v Mariboru v organizacijo Maistrovcev. Iz tega sledi, da mora Maistrova zveza organizirati posebne krajevne skupine, kakor spet koroški legionarji svoje. To cepljenje pa je luksuz, ki si ga lahko privoščimo menda smo mi Slovenci. Zagrebško udru-

ženje ima n. pr. člane, ki so se borili pod Maistrom ali pa na Koroškem; ima pa tudi take, ki so se borili v Medijemurju in Prekmurju. Če hočemo doseči res končno združenje vseh dobrovoljskih sil, moramo opustiti vse te posebne organizacije, ki se ločijo po frontah in poveljnikih. Zbrati je vse dobrovoljce v eno samo krajevno organizacijo v vsakem kraju. Tehten je bil ugovor Maistrovcev, da oni tega imena ne morejo opustiti. Tudi to je mogoče in celo potrebno: imena naših junakov naj se ohranijo. Vsaka krajevna sekcija naj bi nosila neko ime. Tako n. pr. mariborska naj bi se zvala »Maistrova sekcija«, ljubljanska »Švabičeva sekcija«, »Malgajeva sekcija« naj bi bila v Celju itd. V teh sekcijah pa bi bilo združeno vse članstvo ne glede na kraj njihovega dobrovoljskega udejstvovanja.

Kultura

'Aida' v ljubljanski operi

Narodno gledališče v Ljubljani je uprizorilo v torek 12. t. m. premiero Verdijeve opere »Aida«.

Verdi je bil začetnik nove italijanske opere in največji glasbeno-dramatski skladatelj italijanskega naroda. Njegova glasba je zlasti v začetnih glasbenih delih enostavna, lapidarna, torej lahko umljiva in je sčasoma postala tako popularna, da so njegove melodije prepevali povsod, kakor recimo narodne popevke. Verdi si je v začetku zelo težko utrl pot do uspeha, pozneje pa je nastal precejšen preobrat. Od glasbeno-političnega vpliva je prešel na zgolj umetniško ustvarjanje v dokaj uglajenem slogu. »Aida« je prva izmed treh poslednjih oper, ki so nastale pod vplivom wagnerjanske barovitosti. Zaključene oblike se vedno bolj izpopolnjujejo na scenični osnovi. Instrumentacija spominja deloma na Wagnerja, prepojena z izrazitimi elementi italijanske melodijske.

Naslovno vlogo je pela Olga Oljekopova odlično. Že v prvi sceni je s svojim nastopom pokazala izrazito osebnost temeljito šolanega glasu, ki je v vseh registrih izvrstno tempiran. Čustvo v pp. crescendira do zanosite patetike v II. Občutene arije podane z dramatsko dovršeno mimiko tvorijo mogočno linijo preko dramatskega zapletka do viška (ko zavede Ra-

To je edini način za rešitev, ki bi ustrezal v polni meri želji po združitvi, od druge strani pa bi ohranil tudi ona imena, ki so tesno zvezana z zgodovino našega dobrovoljstva.

Po sklepu nedeljskega dobrovoljskega sestanka bodo posamezne organizacije sklicale do novega leta izredne občne zbornice, da razpravljajo o nadaljnjih korakih za združitve. Zato smo hoteli dobrovoljce z zgornjimi vrsticami opozoriti, da ni nobenih bistvenih ovir za končno združitve. Pomisleki so spričo veličine ideje zedinjenja tako malenkostni, da ne pridejo v poštev; posebno ker je možna rešitev, kot smo je opisali zgoraj. Prepričani smo, da ne bodo dobrovoljci, ki so z dejanji na fronti pokazali, da znajo podrediti celo svoje osebne interese veliki stvari, sedaj obravnavali z ozkosrčnostjo vprašanja združitve. Upamo, da se z dobrovoljskimi društvami ne ponovi slučaj z narodnoobrambnimi društvami. Ta društva so pred časom sprožila anketo za koncentracijo vseh narodnoobrambnih sil. Do prepotrebne in od vseh zaželjene koncentracije pa nismo prišli radi naše že dobro znane — ozkosrčnosti.

damesa do izlajstva) in konča po katastrofi v ljubeznem eliziju vedno v enako močni izraznosti. Oljekopova je za naše gledališče izredna pridobitev in želimo, da ga ne bi na noben način zapustila.

Visoko pevsko in igralsko potenco pot Aidina tekmovalka je pokazala Kogejeva v vlogi Amneris. Izrazit je njen dramatični nastop.

Kakor sta bili obe omenjeni vlogi izvrstni, pa ni bil v tolikšni meri zadovoljiv Marčec v vlogi Radamesa. Barva njegovega liričnega tenorja ne odgovarja dovoljno partu Radamesa. Doim je bilo opaziti v prvem delu opere nekoliko boječnosti, se je v drugem delu ojunatil in lepo podal svojo vlogo.

Velikega duhovna Ramfisa je pel Betetto, egiptovskega kralja pa Zupan. Primožič v vlogi Aidinega očeta je pevsko krepak. Nekoliko motijo preobilne kretnje v predpostavljani lastne osebnosti. Igralec se mora vedno podrediti značaju in bistvu vloge, nikdar ne obratno. Ako še omenim nekoliko prekričavega Rusa J., bi s tem zaključil poročilo o solistih. Številni mešani zbor se je odlikoval zlasti v četrti sliki. Zenski glasovi so zvočno polnejši in enotnejši kot moški, priporočal bi pomnožitev basov. Balet je bil nastudiran precizno in usmerjeno v dobo nastale opere (leta 1871.). Inscenacija vsekakor odlična, tuintam bi

morda postala učinkovitejša, ako bi bile strnice odra malenkostno izenačene z ozadjem.

Osnova režije pri vsaki operi temelji na glasbeni konstrukciji, partitura je ogrodje, na čemur je izdelana vsa tematika oderske uprizoritve kake opere. Dejanje narašča od začetka do viška v dokaj zmernem tempu, dočim pohiti od viška do katastrofe, ki izraža po zakonu tehnično globoko tragiko. Vse to je izvrstno režiral prof. Šestl.

Dirigent je bil dr. Švara. Instrumentacija nima nikakih tehničnih težav. Orkester je izvršil svojo nalogo dobro. Nekoliko je motila netočnost v intonaciji pri fanfarah za kulisami.

Ne dvomimo, da je Verdi velik glasbenik svoje dobe. Njegova dela so kvalitetno dobra. Vendar pa moramo pripomniti: ali moremo Verdijevo glasbo smatrati v l. 1935. za edino merodajno in današnjemu času primerno? Časovna distanca med l. 1871. (ko je »Aida« nastala) in l. 1935. je tako velika, da se ne moremo s tako glasbo lahkega značaja obvarovati pred težavami, ki tarejo slehernega izmed nas. Uprizoritev Verdijeve opere je le sočno jabolko brez izrazitega glasbenega poudarka v smislu trenutnih razmer. Ob tej priliki mi zopet prihaja na misel Kogejeva opera »Črne maske«, delo našega skladatelja. Muka slehernega skladatelja ni olajšana in poplačana na ta način, da skladatelj in njegova dela prezremo in popolnoma pozabimo, da se ne zmenimo, kako živi in kaj dela. Šele po smrti pa iščemo v glasbeni zgodovini ime skladatelja in naslov njegovih del ter hitimo postavljati spomenik. Tako pa ni zadoščeno dolžnostim, ki jih predpostavljajo glasbena kultura.

Rupnik Ivan.

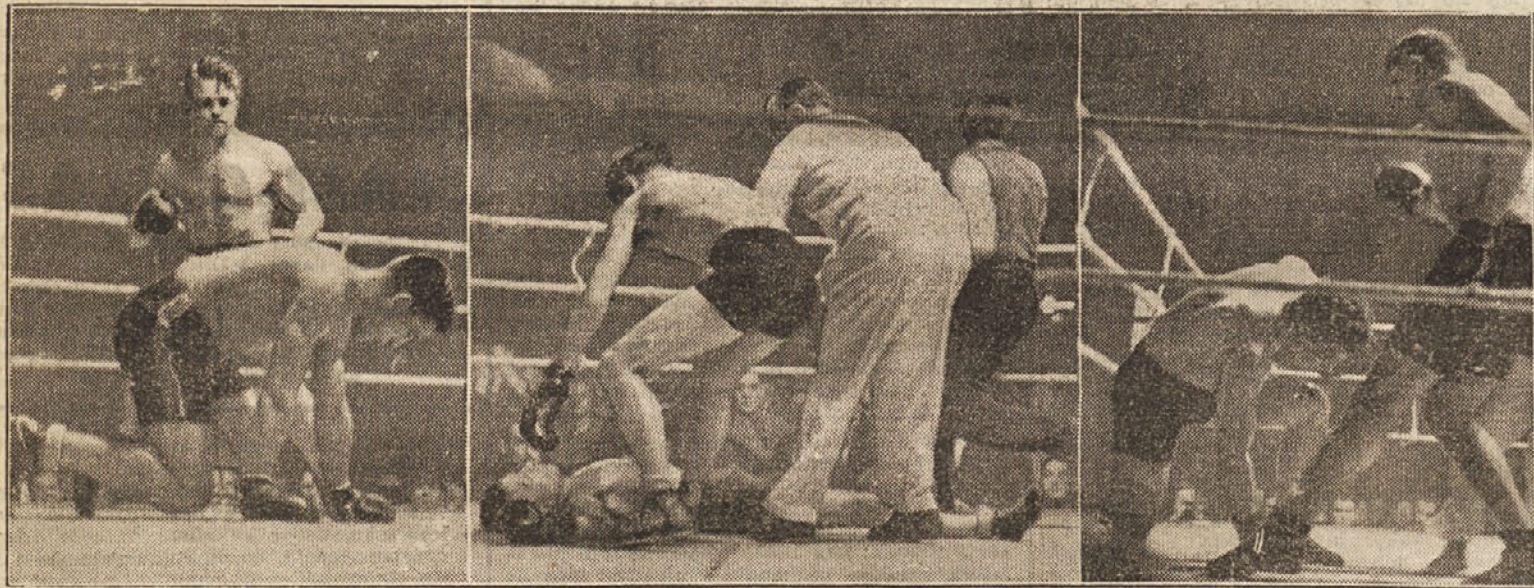

Pri abesinskem svetem mestu Aksumu so postavili to ogromno sliko Mussolinija, pred katero se domačini v zavzetih predelih Abesinije klanjajo. Slika je simbol novega režima. Kakor kaže slika, izražajo domačini svojo vdanost pred to podobo s fašistovskim pozdravom.

Zanimivosti z vseh strani

Delegacija višjih uradnikov angleškega ministrstva za pošto ter oddelka za letalski promet v letalskem ministrstvu je odpotovala v Ottawo, kjer se bodo vodila s kanadsko vlado pogajanja za uvedbo prekooceanske letalske prometne zveze.

Novozelandska letalska Jeane Batten, ki je prispela v Port-Natal, je preletela južni Atlantski ocean v 13 urah, 15 minutah. V prihodnji etapi namerava preleteti do Ria de Janeiro.

Trije prizori z mednarodnih tekem rokoborcev v Berlinu. Levo boj med Nemcem Adolfom Wittom (Kiel) in Belgijcem Beslemontom, ki se je v tretjem kolu udal. V sredi sta Nemec Eder (Dortmund) in Belgijec Wonters, ki je bil premagan v devetem kolu. Desno je pa prizor iz neodločene borbe med Nemcem Howerjem (Köln) in Nemcem Schönrathem (Krefeld)

— Vedno lepše! In taki znanstveniki naj vrnejo zdravje moji hčeri?! Čudim se le, gospoda, odkod jemljete predrznost, da si upate nastopati kot zdravniki, ki naj vam ljudje zaupajo življenje?

— Saj to je tisto, je z mrzlim poudarkom razpletala tujka, — da si ljudje upajo tem več, čim manj razumejo. Ako bi jeli slutiti in umevati svoje naloge, bi njihov pogum in strahu pred neskončnostjo kmalu skopnel in bi se največji zdeli samim sebi tako neznan, da si ne bi upali niti spregovoriti, kaj šele prevzemati odgovornost za druge ljudi!

Kakor da je to nič več ne briga, je z nagajivim pogledom pobožala dr. Gynta, češ:

— No, dragi gospod, kako pa z vami? Ali vam je tehnika nagrada, ki ste jo prejeli od inž. Kalmika za svoj molk?

— Kaj si drznete, gospodična! je skušal vzrožiti dr. Gynt, toda pod steklenim žarom neznanih oči je njegovo ogorčenje takoj splahnelo kakor jeza majhnega kučka, če ga osorno pogleda gospodar. Zvil se je v gube in na obraz mu je šinilo nekaj judeževskega nekaj tako izdajalsko ponižnega, da je menda sam čutil, kako je premagan.

Neznanka se je visoko vzravnila in z oblastnim glasom kakor vladarica sekala besedo za besedo:

— Da, da, dragi gospod Gynt, močno se motite, če mislite, da more biti kdaj izbrisano, kar leži v preteklosti. Dejanje, ki ste ga izvršili, ostane dejanje in ohrani vso svojo nizko ali visoko vrednost, pa naj ga kdo gleda danes ali čez tisoč let. Kaj pa je za vas čas? Menda niste ob svoji učenosti tako otroški, da bi mislili, da se z odmičanjem let odmičajo od vas tudi vaša dejanja? O, ljubi moj, to bi bila največja zmot. Vsako vaše dejanje je neločljiv del vas samega in vas bo spremljalo vekomaj. Za denar, za nasladi in vžitke, ki jim niste mogli biti nikdar gospodar, ste potrdili inženjerju Kalmiku, da je njegova žena umrla naravne smrti. Imeli ste toliko poguma, da ste imenovali naravno smrt — svoje lastno delo. Saj veste, da ste ji namenoma in premišljeno s svojimi zdravili pomagali s sveta. Če ste bili tolikanj mož, da ste si takrat upali storiti kaj tega, bodite vsaj še toliko, da lahko poslušate opis svojega čina!

Brezbrizno se je nato tujka obrnila k tovarnarju in z istim ledenim prezirom kakor zdravniški trojici povedala tudi njemu:

— Naslikala sem vam vse tri vaše odlične gospe, toda nikar si ne domišljajte, da sem vam hotela s tem kakorkoli pomagati. Pomoč ni nikoli moj namen. Edini smisel, ki ga vidim v svojem početju, je moje lastno ugodje. Meni vedno ugaja, kadar lahko z veličin v tej ali oni obliki trgam lažnjive krinke. Kajti življenje v svojem temelju je samo gola in čista resnica, vse pa, kar jo potvarja, kazni življenje samo in naravni red.

Gospod Larsen je vstal, da bi dami, ki se mu je

po tem čudnem nastopu neverjetno priljubila, ponudil stol in se spustil z njo v daljši razgovor, tujka pa se je smehljaje naklonila in je že ni bilo več. Tedaj so vsi štirje moški kakor na povelje trepetaje ponovili:

— Demon, to je bil demon!

Peter Larsen je pričel drgetati in je prosil zdravnike, naj ga puste samega. Omajeni in kakor slepi so odmotovili iz njegove sprejemnice in vsem trem je bilo tako strašno pri srcu, da si nihče ni upal ziniti niti besede. Molče so se razstali in odšli vsak svojo pot.

XVI. poglavje.

Hans von Berg je sedel v svojem kabinetu in se stavljaj načrt poročila nemški vladi:

— Izum, ki se je deloma posrečil zagonebnemu inženjerju Jensu Podumjnu Kneževiču, razburja vse kroge in moram priznati, da tudi mene samega. Podrobnejše podatke iz življenja tega čudaškega inženjerja sem že sporočil, kolikor sem jih mogel doslej izslediti. Novih stikov z njim pa zadnji čas nisem mogel navezati, ker je mladi človek neznano kam odpotoval.

Iz okolice njegovih zaupnikov sem izvedel, da se baje podi po svetu za plodom lastnega izuma. Če je to res, o tem se doslej še nisem mogel prepričati. Ponekod se namreč precej otipljivo namiguje, da je podjetje Larsen in drug zašlo spričo velikanskih izdatkov za inženjerjeve poskuse v zagate in da ni več daleč čas, ko ga bodo plačilne težkoče zadušile. Ako dobim primerna navodila, bi bil nemara sedaj trenutek za pogajanja z izumitelji ugoden.